

ADRODDIAD I FWRDD UCHELGAIS ECONOMAIDD GOGLEDD CYMRU

5 Mai 2023

TEITL: Cynllun Twf Gogledd Cymru - Proses Gymeradwyo FBC wedi'i Mireinio
AWDUR: Hedd Vaughan-Evans, Pennaeth Gweithrediadau

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yw amlinellu cynnig i fireinio'r broses gymeradwyo ar gyfer Achosion Busnes Llawn (FBC) i sicrhau bod penderfyniadau ar fuddsoddiad terfynol yn cael eu gwneud mewn modd amserol ac effeithiol.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1. Bod y Bwrdd yn cymeradwyo'r llwybr cymeradwyo wedi'i fireinio ar gyfer Achosion Busnes Llawn (FBC) fel yr amlinellir yn paragraff 4.10 yr adroddiad hwn ble:
- Na fu unrhyw newid yn sgôp y prosiect ers i'r Achos Busnes Amlinellol (OBC) gael ei gymeradwyo nac unrhyw gais dilynol am newid a gafodd ei gymeradwyo.
 - Nid yw targedau amcanion gwario (e.e. swyddi) wedi cael eu lleihau fwy na 10% ers i'r Achos Busnes Amlinellol (OBC) gael ei gymeradwyo nac unrhyw gais dilynol a gafodd ei gymeradwyo gan y Bwrdd.
 - Nid oes unrhyw ofynion ariannol ychwanegol ar Gynllun Twf Gogledd Cymru ers i'r Achos Busnes Amlinellol (OBC) gael ei gymeradwyo nac unrhyw gais dilynol am newid a gafodd ei gymeradwyo gan y Bwrdd.
 - Nid oes angen awdurdod dirprwyedig pellach gan y Bwrdd.
- 2.2. Ym mhob achos arall y bydd y broses gymeradwyo FBC arferol yn berthnasol.

3. Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

- 3.1. "Sicrhau bod penderfyniadau buddsoddi terfynol gan y Bwrdd yn gallu cael eu gwneud mewn modd amserol ac effeithiol."

4. CEFNIDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 4.1. Ym mis Rhagfyr 2020, fe wnaeth Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru a Llywodraethau Cymru a'r DU gytuno ar y Cytundeb Terfynol ar gyfer Cynllun Twf Gogledd Cymru.
- 4.2. Yn unol â chytundeb terfynol y Cynllun Twf, caiff achosion busnes eu datblygu ar gyfer pob prosiect o fewn y Cynllun Twf, yn unol â'r canllawiau 'Better Business Case' a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru a Thrysorlys EF. Bydd pob achos busnes yn cynnwys pum achos a fydd yn rhoi sylw i gwestiynau allweddol a dylid eu cefnogi gan weithdai.

- 4.3. Mae'r rhan fwyaf* o brosiectau yn dilyn datblygiad tri cham a phroses gymeradwyo:
- Achos Amlinellol Strategol (SOC) - wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd Rhaglen perthnasol os oes angen
 - Achos Busnes Amlinellol (OBC) - wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd
 - Achos Busnes Llawn (FBC) - wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd

** gelir ystyried prosiectau gwerth is, risg isel ar gyfer Achos Cyfiawnhad Busnes (ACB) gydag un cam*

- 4.4. Mae cymeradwyo'r OBC yn gweithredu fel penderfyniad mewn egwyddor gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd sy'n galluogi arianwyr prosiect i gwblhau'r broses gaffael, sicrhau cost a sicrwydd ymarferoldeb ac yna i ddiweddarau eu hachos busnes yn FBC. Cymeradwyo'r FBC yw'r penderfyniad buddsoddi terfynol sy'n galluogi i'r cytundeb ariannu gael ei lofnodi ac i ddechrau rhoi'r prosiect ar waith.
- 4.5. Mae'r penderfyniadau OBC ac FBC gan y Bwrdd yn cael eu cefnogi gan broses sicrwydd cadarn a arweinir gan y Swyddfa Rheoli Portffolio sy'n cynnwys adolygiadau o'r achosion busnes ac ystyriaeth gan y bwrdd rhaglen perthnasol a'r Bwrdd Portffolio.

Heriau

- 4.6. Mae arianwyr prosiectau'r Cynllun Twf wedi gofyn i'r Swyddfa Rheoli Portffolio adolygu a symleiddio'r broses ar gyfer sicrhau cymeradwyaeth achosion busnes sydd eu hangen. Adlewyrchir hyn mewn argymhelliad yn yr adroddiad Adolygiad Porth diweddaraf ar gyfer y Swyddfa Rheoli Portffolio.
- 4.7. Tra bod yr amser a gymerir i sicrhau cymeradwyaeth OBC yn llwyr ddibynnol ar ansawdd yr achos busnes a'r materion i'w datrys, cydnabyddir y gellir symleiddio'r broses gymeradwyo FBC er mwyn cynorthwyo prosiectau i gael penderfyniadau cynt ac i liniaru'r risg o gostau cynyddol.
- 4.8. Dros y 12 mis diwethaf, bu lleihad sylweddol ym maint yr amser y mae prisiau tendr yn ddilys, gyda llawer o gynigwyr yn amharod i roi prisiau sefydlog am 90 diwrnod ynghyd â'r rhai sy'n adeiladu'r risg at eu costau. Yn bresennol, gall y broses gymeradwyo FBC gymryd hyd at 3 mis yn dibynnu ar bryd fydd cyfarfodydd y Bwrdd yn cael eu trefnu. Gallai hyn arwain at gostau cynyddol neu, yn y sefyllfa waethaf, at yr angen i ail-gaffael.

Proses Symlach Arfaethedig

- 4.9. Yr opsiwn cychwynnol a ystyriwyd oedd ceisio dirprwyaeth gan y Bwrdd ar gyfer Cyfarwyddwr y Portffolio i gymeradwyo Achosion Busnes Llawn mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd, yr Is-gadeirydd, y Swyddog Monitro a'r swyddog Adran 151. Yr opsiwn hwn fyddai'n rhoi'r hyblygrwydd mwyaf ac arbedion amser posib yn y broses gwneud penderfyniad. Fodd bynnag, ar ôl ymgynghori â'r Swyddog Monitro, fe'i ystyriwyd yn anghydnaws â Chytundeb Llywodraethu 2 lle mae cymeradwyaeth yr achos busnes terfynol yn cael ei amlinellu'n glir fel mater i'r cyd-bwyllgor.
- 4.10. Felly, mae opsiwn diwygiedig wedi cael ei ddatblygu. Yn yr opsiwn hwn, lle mae achosion busnes yn diwallu'r meini prawf a amlinellir yn 2.1, ni fyddai angen ystyriaeth gan y Bwrdd Rhaglen na'r Bwrdd Portffolio a byddai achosion busnes yn symud i ystyriaeth gan y Bwrdd yn unol ag argymhelliad Cyfarwyddwr y Portffolio. Er mwyn rhoi hyblygrwydd pellach, gellir cymeradwyo Achosion Busnes Llawn ar ystod o gostau lle nad yw'r penderfyniad caffael

wedi'i gadarnhau a rhoi awdurdod dirprwyedig i Gyfarwyddwr y Portffolio i gymeradwyo'r gost derfynol.

- 4.11. Mae'r isod yn amlinellu sut mae'r broses symlach i gymeradwyo Achosion Busnes Llawn yn cymharu â'r broses bresennol. Mae'r broses hon yn digwydd ar ôl i'r OBC gael ei gymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd ac ar ôl cwblhau'r broses gaffael.

Y Broses Gymeradwyo FBC Bresennol		Y Broses Gymeradwyo Symlach Arfaethedig	
1	Ariannwr prosiect yn diweddarau FBC ar ôl caffael	1	Ariannwr prosiect yn diweddarau FBC ar ôl caffael
2	FBC wedi'i adolygu gan y Swyddfa Rheoli Portffolio ac addasiadau terfynol yn cael eu gwneud gan Ariannwr y Prosiect	2	FBC wedi'i adolygu gan y Swyddfa Rheoli Portffolio ac addasiadau terfynol yn cael eu gwneud gan Ariannwr y Prosiect
3	FBC wedi'i ystyried a'i gymeradwyo gan y Bwrdd Rhaglen	3	FBC wedi'i ystyried a'i gymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd gydag ystod o gostau os oes angen
4	FBC wedi'i ystyried a'i gymeradwyo gan y Bwrdd Portffolio	4	Cymeradwyo'r penderfyniad dirprwyedig i gadarnhau costau terfynol os oes angen
5	FBC wedi'i ystyried a'i gymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd	5	Ariannwr y Prosiect wedi llofnodi'r cytundeb ariannu ac ymrwymo i gontractau
6	Ariannwr y Prosiect wedi llofnodi'r cytundeb ariannu ac ymrwymo i gontractau		

Buddion y Broses Symlach Arfaethedig

- 4.12. Nodwyd y buddion isod o'r cynnig hwn:
- Lleihau'r amser sydd ei angen i sicrhau cymeradwyaeth FBC oddeutu 1-2 mis;
 - Cynorthwyo i gyflymu prosiectau i gael eu cyflawni a gwireddu buddion;
 - Mwy o hyblygrwydd i ymateb i newidiadau mewn amserlenni caffael gan nad yw penderfyniadau yn ddibynnol ar ddyddiad Bwrdd penodol;
 - Lliniaru'r risg o gostau cynyddol posib wrth i benderfyniadau beidio cael eu gwneud yn ystod y cyfnod dilysrwydd tendr;

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 5.1. Ni chyfyd unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol o'r cynnig hwn; fodd bynnag, bydd y cynnig yn lleihau'r risg o gostau ychwanegol i brosiectau drwy'r broses gaffael drwy leihau'r amser sydd ei angen i sicrhau penderfyniad ar gymeradwyo FBC.
- 5.2. Bydd y cynnig yn lleihau'r galwadau capasiti ar y Swyddfa Rheoli Portffolio a'i swyddogion gan bartneriaeth ehangach a gynrychiolir ar y Bwrdd Portffolio ac amryw fyrddau rhaglen.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 6.1. Mae'r Cytundeb Twf Terfynol y cytunwyd arno rhwng partneriaid y Bwrdd Uchelgais Economaidd, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yn amlinellu mai mater i'r Bwrdd Uchelgais Economaidd yw cymeradwyo achosion busnes prosiectau. Mae hon yn weithdrefn benodol sydd wedi'i chynnwys yn GA2. Er bod gan y Bwrdd bwerau dirprwyo mae'n gyfyngedig i ddilyn y drefn yn y cytundeb.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. **Swyddog Monitro - Awdurdod Lletya:**

“Cefais gyfle i gynghori ar gynnwys yr adroddiad. Gellir mabwysiadu y penderfyniad a geisir fel ffordd ymlaen sydd hefyd yn cyfarch gofynion GA2.”

ii. **Swyddog Cyllid Statudol (Swyddog Adran 151 yr Awdurdod Lletya):**

“Credaf fod y weithdrefn addasedig sy'n cael ei amlinellu yn yr adroddiad yma yn rhesymol ac yn caniatáu i brosiectau allu symud ymlaen yn brydlon, tra'n parhau i warchod buddiannau'r partneriaid. Gan mai achosion sydd yn cwrdd â meini prawf penodol fyddai'n destun y drefn newydd, rwyf yn fodlon fod camau digonol yn eu lle i liniaru unrhyw gynnydd mewn risgiau llywodraethu fel canlyniad i liflinio'r broses, fydd yn cyfrannu tuag at wneud y trefniadau yn fwy effeithiol ac effeithlon.

Rwyf yn cefnogi'r penderfyniad a geisir.”